

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Réti Kornélia (ügyvéd címe) ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, Szabó és Társa Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. november 29-én meghozott 10. G. 41.682/2004/31. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 32. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (Egyszázezer) forint másodfokú eljárással felmerült perköltséget, valamint az illetékes állami adóhatóság felhívására az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 519.000 (Ötszáztizenkilencezer) forint másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A 2002. november 1-jén aláírt vállalkozási szerződés alapján a felperes 8.665.000 forint díj ellenében villanyszerelési munkát végzett a B Bt. (adós) részére. Az adós a tartozása fennállását a 2003. július 23-án aláírt megállapodásban elismerte és vállalta annak részleteiben történő megfizetését, azonban vállalása ellenére a vállalkozási díjat nem fizette meg a felperes részére. A B Bt. beltagja 1996. december 23. napjától alperes neve, a jelen per alperese volt.

A B Bt. felszámolását időközben a Fővárosi Bíróság a 14. Fpk. 01-04-002654/12. sorszámú végzésével 2005. január 21-ei kezdő időponttal rendelte el, mely közlemény Cégközlönyben történő közzétételére 2005. március 24-én került sor. A felperes a felszámolási eljárás során hitelezői igénybejelentéssel nem élt. A Fővárosi Bíróság a felszámolási eljárást a 23. sorszámú végzésével egyszerűsített

módon fejezte be és az adóst 2006. december 21-ei hatállyal jogutód nélkül törölte a cégnyilvántartásból.

A felperes a módosított keresetében 8.665.000 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni alperest, mint a B Bt beltagját, a mögöttes felelőssége alapján.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy a felperes a felszámolására vonatkozó közlemény közzétételét követő egy évig, vagyis 2006. március 24-éig érvényesíthette volna igényét a felszámolónál a nyilvántartásba vételi díj egyidejű befizetése mellett. Mivel e jogszabályi kötelezettségének nem tett eleget, így a követelése a Cstv. 37. § (3) bekezdése alapján jogvesztéssel megszűnt. Egyidejűleg hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság 1/2007. PJE. számú jogegységi határozatának 1. pontjára.

A felperes az alperesi előadást vitatva úgy vélte, hogy a beltag mögöttes felelőssége nem azonos a kezes felelősségével, illetve utalt arra is, hogy a Cstv. 37. § (1) bekezdésében megjelölt határidő eltelte csupán azt eredményezi, hogy a követelés a felszámolási eljárásban nem érvényesíthető. Az alperes felelősségének alátámasztásaként a Gt. 54. § (1) bekezdésére hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte felperest, az alperes javára 519.900 perköltség, illetve az államnak 519.900 forint illeték megfizetésére.

Döntésében - a felek előadása, illetve a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján - tényként állapította meg a vállalkozási szerződés létrejöttét, illetve a B Bt. tartozásának fennállását a felperes felé. A Gt. 101. § és 90. §-aira, illetve 56. § (1) bekezdésére utalással rögzítette, hogy a tagokat mögöttes felelősség terheli a társaság kötelezettségeiért. Rámutatott arra is, hogy a tagot terhelő helytállási kötelezettség a megszűnt társaság kötelezettségei vonatkozásában is fennáll.

Adott esetben azonban időközben a B Bt. adós felszámolás alá került és a felperes a felszámolási eljárásban az adóssal szemben az igényét a Cstv. 37. §-ban foglaltak alapján nem érvényesítette - vagyis igényét az egy éves határidőn belül nem jelentette be -, így a főkötelezettel szemben a határidő elmulasztása miatt jogvesztés következett be. A főkötelezettel szemben bekövetkezett jogvesztés pedig a járulékos kötelezettel szemben is jogvesztést eredményez. A mögöttes felelősség ugyanis mindig járulékos kötelezettség, melyből az is következik, hogy a főkötelezett oldalán bekövetkezett jogi tények kihatnak a járulékos kötelezetre, ebből következően, a főkötelezettel szemben bekövetkezett jogvesztés kihat a mögöttes felelősre is. Utalt továbbá az elsőfokú bíróság a bíróságok számára kötelező, a fentieket tartalmazó 1/2007. Polgári Jogegységi határozatban foglaltakra is.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az ítélet megváltoztatását és az alperes felperesi keresetnek megfelelő marasztalását, valamint az eljárási költség viselésére való kötelezését kérte.

Álláspontja szerint az adott perben a felhívott jogegységi határozat alkalmazására nem kerülhetett volna sor. Hangsúlyozta, hogy az adós felszámolója maga ismerte el a 2006. március 14-én megtartott tárgyaláson, hogy a felperes - bár tudomása

szerint hitelezői igényt nem jelentett be - a felszámolási eljárásból a nagy összegű tartozások miatt kielégítést nem nyerhet. Sérelmezte, hogy az alperes jogi képviselője a 2006. december 11-én megtartott tárgyaláson olyan időpontban csatolta az előkészítő iratát - melyben a jogvesztés bekövetkezésére utalt -, amikor az adós felszámolója már a tárgyalásról eltávozott. Mivel pedig időközben a felszámolási eljárás befejeződött, így a bíróság a következő tárgyaláson már csak az adóssal - a korábbi I. r. alperessel - szembeni eljárás megszüntetéséről tudott határozni.

Az elsőfokú bíróság által felhívott jogegységi határozat alkalmazhatóságát illetően a 12/2001. (V. 14.) AB határozatra hivatkozva állította, hogy adott ügyben a jogegységi határozat nem alkalmazható, ugyanis a kötelező érvénye csak a meghozatalát követően érvényesülhet. Mivel pedig adott ügyben a jogegységi határozat azt követően született, hogy az igénybejelentésre biztosított határidő letelt és az adós felszámolója a felperesi igény kielégíthetetlenségéről, illetve az alperes a jogvesztésről nyilatkozott, így a jogegységi határozat az eset összes körülményeit figyelembe véve adott ügyben nem alkalmazható. E körben kitért arra is, hogy az alperes perelhúzó magatartást valósított meg az előkészítő irat tárgyaláson történő csatolásával.

A fentiekben túl hangoztatta, hogy „teljesen ésszerűtlen és további felesleges költségek” vállalását eredményezte volna a felszámoló nyilatkozata ellenére a hitelezői igény bejelentése a felszámolási eljárásban.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és felperes marasztalását kérte a másodfokú eljárással felmerült költségekben.

Álláspontja szerint téves az a felperesi álláspont, mely szerint adott ügyben a felhívott jogegységi határozat nem alkalmazható, ugyanis a jogegységi határozatban is hivatkozott jogszabályhely - a Cstv. 37. §-a - 1997. augusztus 6. napjától hatályos. Rámutatott arra is, hogy a jogegységi határozattól függetlenül jelen volt a bírói gyakorlatban a másodlagos felelősség megszűnése a jogvesztésre figyelemmel, azonban a jogegységi határozat azt eredményezte, hogy e körben egységessé vált az ítélkezés.

Nem fogadta el továbbá az AB határozatra történő felperesi hivatkozást sem, és úgy vélte, hogy nem értelmezhető a döntés akként, hogy a jogegységi határozatok kizárólag a meghozataluk után indult eljárásokban alkalmazandók és a folyamatban lévőkben nem.

Vitatta az időhúzó magatartásával kapcsolatban előadottakat is, ugyanis a jogvesztésre eleve csak az egy éves határidő letelte után hivatkozhatott az alperes, melyre a bekövetkezését követő első tárgyaláson sor is került.

Tévesnek minősítette a hitelezői igény bejelentésének elmaradására vonatkozó felperesi előadást is, ugyanis a korábbi I. r. alperes - az adós - nem vitatta a felperesi követelés jogosságát. Mivel pedig a jogszabály a hitelezői igények bejelentésére vonatkozóan egyértelmű szabályozást tartalmaz, így azok nem hagyhatók figyelmen kívül ésszerűtlenségre és felesleges költségekre való hivatkozással.

Mivel az adott ügyben a felperes maga sem vitatta az egyéves igény bejelentési határidő elmulasztását, amely miatt a követelése az adóssal - a korábbi I. r.

alperessel - szemben megszűnt, így ez azt eredményezi, hogy a tartozásért fennálló másodlagos felelősség is megszűnt.

A felek az ügyben tárgyalás tartását nem kérték, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

A fellebbezés - az alábbiak szerint nem - alapos.

Az elsőfokú bíróság az ügyben a tényállást helyesen állapította meg és helytálló az abból levont jogi következtése is. A felperes által a fellebbezésében felhozottak nem alkalmasak a megalapozott elsőfokú ítélet megváltoztatására.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság által kifejtett jogi állásponttal, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - helyes indokai alapján - hagyja helyben.

A fellebbezésben hivatkozással összefüggően azonban rámutat arra, hogy nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor azt állapította meg, hogy a főkötelezettel szemben bekövetkezett jogvesztés a járulékos kötelezettel szemben is jogvesztést eredményez.

A jelen eljárásban még irányadó, a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény (Gt.) 90. § (1) bekezdése - bár a közkereseti társaság tekintetében rögzíti, de a szabályok a Gt. 101. § (3) bekezdése alapján a betéti társaságra is vonatkoznak - úgy rendelkezik, hogy a társaság kötelezettségeiért elsősorban a társaság felel vagyonával. Amennyiben a társasági vagyon a követelést nem fedezi, a társaság kötelezettségeiért a tagok saját vagyonukkal korlátlanul és egyetemlegesen felelnek. A betéti társaságra vonatkozó szabályokat - egyebek mellett - a Gt. 101. §-a tartalmazza, melynek (1) bekezdése - többek között - kimondja, hogy a betéti társaság létesítésére irányuló társasági szerződéssel a társaság tagjai üzletszerű, közös gazdasági tevékenység folytatására vállalnak kötelezettséget oly módon, hogy legalább egy tag (beltag) felelőssége a társasági vagyon által nem fedezett kötelezettségekért korlátlanul és a többi beltaggal egyetemleges. Vagyis e szabályok alapján a beltag korlátlan vagyoni felelőssége mögöttes, mivel az csak akkor áll fenn, ha társaság vagyona a tartozást nem fedezi.

Mivel azonban adott ügyben a tartozásért felelős adós társaság felszámolás alá került, így a vele szemben fennálló követelés a többször módosított Cstv. 38. § (3) bekezdése értelmében csak a felszámolási eljárás keretében érvényesíthető, melynek módját e törvény 28. § (2) bekezdésének f) pontja, illetve 37. §-ának rendelkezései szabályozzák. E szabályok értelmében a hitelezőnek az igényét - a nyilvántartásbavételi díj befizetésének igazolása mellett - a felszámolást elrendelő végzés közzétételét követő 40 napon belül kell a felszámolónak bejelenteni, melyet a felszámoló nyilvántartásba vesz, de úgyszintén nyilvántartásba veszi a 40 napon túl, de egy éven belül bejelentett igényeket is [Cstv. 37. § (1) bekezdése]. A Cstv. 37. § (3) bekezdése értelmében az (1) és (2) bekezdésében foglalt esetekben az egyéves határidő elmulasztása jogvesztéssel jár. Ez pedig azt jelenti, hogy ha a

hitelező a közzétételétől számított egy év alatt az igényét a felszámolóhoz szabályszerűen nem jelenti be, igényét az adóssal szemben már nem érvényesítheti.

Adott esetben - a felperes által sem vitatottan - egyáltalán nem került sor a hitelezői igény felszámolási eljárás keretén belüli érvényesítésére, így a bejelentésre nyitva álló egy éves határidő elteltére is tekintettel jogvesztés következett be. Mivel pedig a főkötelezettel szemben bekövetkezett jogvesztés kihat a mögöttes felelősre - vagyis a jelen per alperesére - is, így a felperes az igényét a mögöttes felelőssel szemben sem érvényesítheti. Hasonlóan foglalt állást a Legfelsőbb Bíróság is a BH. 2008/159. szám alatt közzétett eseti döntésében, melyben kimondta, hogy ha az adós betéti társaság elleni felszámolási eljárásban a hitelező - a felszámolás közzétételétől számított egy éves jogvesztő határidőn belül - szabályszerűen nem érvényesíti a követelését, s emiatt a felszámoló őt hitelezőként nem veszi nyilvántartásba, a hitelező igényérvényesítési jogát nemcsak a betéti társasággal, hanem annak mögöttesen felelős bel- és kültagjával szemben is elveszti.

E körben tévesen hivatkozott a fellebbező arra is, hogy adott ügyben a kifejtettekkel hasonló álláspontot képviselő és az elsőfokú bíróság által felhívott 1/2007. Polgári jogegységi határozat alkalmazást nem nyerhet, mivel alkalmazása ellentétes a 12/2001. (V. 14.) AB határozat tartalmával.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bszi.) 27. § (1) és (2) bekezdése értelmében a bírósági jogalkalmazás egységének biztosítása a Legfelsőbb Bíróság feladata, melynek ellátása körében jogegységi határozatokat hoz, és elvi bírósági határozatokat tesz közzé. A törvény 32. § (6) bekezdése értelmében a jogegységi határozatnak - ha a törvény kivételt nem tesz - a felekre kiterjedő hatálya nincs.

Az Alkotmánybíróság a fenti számú határozatában a Bszi. egyes rendelkezéseinek - többek között a jogegységi határozatra vonatkozó szabályoknak - az alkotmányellenességét vizsgálta, melyben - azon túl, hogy a megjelölt törvényhelyek alkotmányellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította - a III. rész 3.1 pontjában megállapította azt is, hogy a jogegységi határozatnak a bíróságokra kötelező érvénye a meghozatalát követően érvényesülhet.

Ebből következően nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor a 2007. február 22-én meghozott jogegységi határozatot a 2007. november 29-ei döntésében felhívta, bár kétségtelen tény, hogy a határozat a mögöttes felelősséget főként a követelés elévülése szempontjából vizsgálta, kimondva azonban azt is, hogy „ha a főkötelezettel szemben jogvesztés következik be, ez kihat a mögöttes felelősre is”.

E körben azonban a Fővárosi Ítéltábla megjegyzi azt is, hogy a jelen eljárásban irányadó Cstv. 37. § (3) bekezdését az 1997. évi XXVII. törvény iktatta be, mely 1997. augusztus 6. napjától hatályos, így a jogegységi döntés lényegében a hatályos törvényen alapuló egységes jogalkalmazást biztosította.

Ügyszintén alaptalanul hivatkozott a felperes arra is, hogy adott ügyben a hitelezői igénybejelentés felesleges és ésszerűtlen költségekkel járt volna, ugyanis a törvény

e tekintetben nem teszi lehetővé a mérlegelést. Az pedig szintén nem bír jelentőséggel, hogy a jogvesztésre az alperes mikor hivatkozott, ugyanis a jogvesztés már korábban, 2006. március 24-én bekövetkezett, így az adós időközbeni törlése hiányában sem érvényesíthette volna már az igényét a felszámolási eljárásban.

A pereszes felperes viseli a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt és az illetékekről szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése alapján megállapított másodfokú eljárási illetéket, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján hivatalból és mérlegeléssel megállapított - áfát is tartalmazó - összegű ügyvédi költséget.

Budapest, 2008. szeptember 24.

. Hunyady Mariann s.k.
a tanács elnöke

Dr. Czifra Veronika s.k.
előadó bíró

Dr. Katinszky Márta Cecília s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósaai ügyintéző